

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

No1

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

2026 yanvar

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 - Texnika fanlari

08.00.00 - Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic Resource Index
ResearchBib

ISSN INTERNATIONAL STANDARD SERIAL NUMBER INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ БИБЛИОТЕКА LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 847 sahifa.
2026-yil, yanvar

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afforovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellashtirish
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ И ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ЦИФРОВОЙ ТРАНСФОРМАЦИИ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА УЗБЕКИСТАНА.....	26
Каракулов Фарход Зайпудинович	
TRANSPORT TIZIMIGA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH VA TAKOMILLASHTIRISH USULLARI	33
Bababekova Gulchexra Baxtiyarovna	
QURILISH MATERIALLARI ISHLAB CHIQUARUVCHI KORXONALARNING SIFAT MENEJMENTI TIZIMINI BAHOLASH	38
Achilov Ilmurad Nematovich	
TURIZM OBYEKTLARINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISHNING TASHKILY-IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	45
Toshtemirov Xojiakbar Qahramon o'g'li	
КАЧЕСТВО КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКОВ УЗБЕКИСТАНА ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ПРОБЛЕМНЫХ КРЕДИТОВ	51
Алиева Сусанна Сейрановна	
ВЛИЯНИЕ ЛИБЕРАЛИЗАЦИИ И РЫНОЧНЫХ МЕХАНИЗМОВ НА РАЗВИТИЕ ОБЩЕВОДСТВА И КАРАКУЛЕВОДСТВА В ГЛОБАЛЬНОМ МАСШТАБЕ	58
Нуриллаев Жамолиддин Ярашевич	
BARQAROR INVESTITSIYALAR: IQTISODIYOTDAGI ROLI VA DOLZARBLIGI	65
Ruzibayeva Nargiza Xakimovna	
KRAUDFANDING – BARQAROR RIVOJLANISHNI AMALGA OSHIRISH UCHUN INNOVATSION MOLIYAVIY VOSITA SIFATIDA.....	71
Ashurova Oltin Yuldashevna	
FUQAROLIK JAMIYATI INSTITUTLARINI DAVLAT TOMONIDAN QO'LLAB-QUVVATLASHDA MOLIYAVIY BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH MASALALARI.....	78
Xusanova Gulsum Baxtiyorovna	
QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI UCHUN BARQAROR BREND QIYMATINI SHAKLLANTIRISH STRATEGIYALARI	84
Bekmurod Davlatmurotovich Ollaberganov, Zilola Baxramovna Abdikarimova	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARI INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISHDA KORPORATIV BOSHQARUVNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	89
Atajanov Kamal Atavayevich	
AVTOTRANSFORMATORLARNING TASHQI MAGNIT MAYDONINING MATEMATIK MODELI	96
Pirmatov Nurali Berdiyrovich, Bekishev Allabergen Yergashevich, Baxriddinov Begzod Alibek o'g'li	
O'ZBEKISTON VA JAHON AMALIYOTIDA BUDJET MUASSASALARIDA BUXGALTERIYA HISOBINING RIVOJLANISHIGA RETROSPEKTIV TAHLIL	101
Berdiyev Toshkenboy Panjiyevich	
TIJORAT BANKLARIDA MUAMMOLI KREDITLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH: RISKGA ASOSLANGAN YONDASHUV VA AMALIY MEKANIZMLAR	108
Tojiyev Sardor Dilmurod o'g'li	
TIJORAT BANKLARI DEPOZIT BAZASINI MUSTAHKAMLASHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	113
Shayxiev Boburbek Ulug'bekovich	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGI ASOSIDA OLIY TA'LIM TIZIMINI TRANSFORMATSIYA QILISHNING KONSEPTUAL MODELI.....	120
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	

GEODEZIYA VA GIS TEXNOLOGIYALARINING INTEGRATSIYASI.....	125
<i>Ziynura sabirova</i>	
RESPUBLIKADA UY-JOY QURILISHI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA DAVLAT VA XUSUSIY SEKTOR HAMKORLIGINING O'RNI	129
<i>Otajonov Tohirjon Xo'janazar o'g'li</i>	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СИСТЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ТРУДОВЫХ ОТНОШЕНИЙ НА ПРЕДПРИЯТИЯХ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА АО «УЗБЕКИСТОН ТЕМИР ЙУЛЛАРИ» В УСЛОВИЯХ СТРУКТУРНЫХ РЕФОРМ.....	133
<i>Кадирова Шарофат Амоновна</i>	
KASBLARNI MODERNIZATSIYA QILISH VA MEHNAT BOZORINING YANGI MODELINI BARPO ETISH	139
<i>Ruziyev Oybek Abdumuminovich, Nurboyev Jaloliddin Mamadiyevich</i>	
O'ZBEKISTONDA AVTOMOBIL BIZNESINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	143
<i>Saidov Dilshodbek Razzakovich</i>	
QISHLOQ JOYLARIDA MEHNAT RESURSLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH USULLARI	148
<i>Amaniyazova Rayhan Bayniyazovna</i>	
ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА ЭКСПЛУАТАЦИОННОЙ УСТОЙЧИВОСТИ МАЛОМОЩНЫХ СЕТЕВЫХ СОЛНЕЧНЫХ ФОТОЭЛЕКТРИЧЕСКИХ СТАНЦИЙ В УСЛОВИЯХ УЗБЕКИСТАНА	153
<i>Кудратов Афзалхужа Рустамович, Далмурадова Наргиза Нуриллаевна, Шогучкаров Санжар Кодирович</i>	
MINTAQADA PARRANDACHILIK SANOATINI RIVOJLANTIRISHGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING IQTISODIY SAMARADORLIKKA TA'SIRI	161
<i>Qarshiyev Obidjon Egamberdiyevich</i>	
INNOVATSION BANK EKOTIZIMLARINING TIJORAT BANKLARI RIVOJLANISHIDAGI ROLI	165
<i>Aliyev Hasan Rayimjonovich</i>	
ANALYSIS OF FACTORS OF INTENSIVE ECONOMIC GROWTH IN UZBEKISTAN	171
<i>Sharipov Kamil</i>	
SUN'IY INTELLEKT – TO'RTINCHI SANOAT INQILOBINING ASOSI.....	176
<i>Kalonov Muxiddin Baxriddinovich</i>	
KORXONALARDA MOLIVAVIY BOSHQARUVNING TASHKILY VA IQTISODIY MASALALARI.....	187
<i>Jumayev Samariddin Ziyodullaevich</i>	
YASHIL IQTISODIYOT KONSEPSIYASI ASOSIDA KICHIK BIZNES FAOLIYATINI OSHIRISH YO'LLARI	193
<i>Isroilov Dilshodbek Rustamovich</i>	
TALABALARDA O'Z-O'ZINI TARTIBGA SOLISH KO'NIKMALARINING RIVOJLANISHIDA INTERAKTIV TA'LIM PLATFORMALARINING O'RNI	198
<i>Bozorova Muazzam Hamid qizi, Hakimova Gulnora Abdullo qizi, Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi</i>	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MONOPOLIYAGA QARSHI NAZORATNING XORIJIY TAJRIBASI	203
<i>Bekbutayev Nodirjon Fayzullayevich</i>	
XORAZM VILOYATIDA KAMBAG'ALLIK DARAJASINING O'ZGARISHI VA BU JARAYONGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	208
<i>Mayliyeva Sadoqat Safayozovna</i>	
IQTISODIY-MATEMATIK VA SSENARIYLI YONDASHUVLARDAN FOYDALANIB SANOAT RIVOJLANISHINI BAHOLASH VA PROGNOZLASH	213
<i>Turdiyev Ulug'bek Qayumovich, Qayumova Nurafshona Ulug'bek qizi</i>	
EKSPORTNI RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARINING DOLZARBLIGI.....	217
<i>Abdivaliyev Shahzodbek Xayrullayevich, Mutalov Sultonbek Abduraim o'g'li, Baymanova Mavlyuda Djurayevna, Ubaydullayeva Gulchexra Erkabayevna, Aipova Iroda Ikramovna</i>	

LEGAL AND INSTITUTIONAL FOUNDATIONS OF ECONOMIC COOPERATION BETWEEN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN AND INTERNATIONAL FINANCIAL INSTITUTIONS	222
Yovkochev Sherzod	
ICHKI AUDIT FUNKSIYALARINING ICHKI NAZORATNI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI	228
Tursunov Shohruxmirzo Baxtiyor o'g'li	
MOSH DONINI YANCHIB OLISHDA QO'LLANILADIGAN QURILMANI LOYIHALASH	232
Qurbanov Abdimalik Jo'rayevich	
DAVLAT BOSHQARUVIDA SAMARADORLIKNI BAHOLASH: INSTITUTSIONAL MEXANIZMLAR, RAQAMLI YECHIMLAR VA AMALIY KUTILMALAR	239
Sarvar Saidov Xayrulloevich	
O'ZBEKISTONDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISH KONSEPSIYASI DOIRASIDA UNING INFRATUZILMASINI TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH BORASIDA TAVSIYALAR	244
Tashov Mizrob Maxmudovich	
DAVLAT BOSHQARUV ORGANLARIDA INSON KAPITALINI BOSHQARISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMLARI	251
Mashrabaliyev Ibroximbek Mashrabaliyevich	
ФИНАНСЫ И ВЫСШАЯ МАТЕМАТИКА В КОНТЕКСТЕ ГЛОБАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ И ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА	257
Айматова Фарида Хуразовна	
ZAMONAVIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING ROLI	263
Salayeva Dilafro'z Aybekovna	
ДИАГНОСТИКА СИНХРОННОГО ДВИГАТЕЛЯ НА ОСНОВЕ ИЗМЕРЕНИЯ ВНЕШНЕГО МАГНИТНОГО ПОЛЯ	267
Пирматов Нурали Бердярович, Бекишев Аллаберген Ергашевич, Мамуров Алмас Жумабой угли	
XORIJIIY MAMLAKATLAR TAJRIBASI ASOSIDA SANOAT KORXONALARIDA INNOVATSION FAOLIYATNI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI VA XUSUSIYATLARI	275
Kurbanova Shaxnoza Yuldashbayevna	
СТРАТЕГИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА СТОИМОСТИ КОМПАНИИ В СДЕЛКАХ СЛИЯНИЙ И ПОГЛОЩЕНИЙ	279
Ли Илларион Георгиевич	
KO'P YADROLI CPU VA GPU ARXITEKTURALARIDA DIFFERENSIAL TENGLAMALARNI SONLI YECHISH UCHUN PARALLEL ALGORITMLARNI ISHLAB CHIQUISH VA SAMARADORLIGINI BAHOLASH	284
Ismailov Shixnazar Rashid o'g'li, Ubaydullayev Farrux Fathulla o'g'li, Odilov Asliddin Isoq o'g'li	
СИСТЕМАТИЧЕСКОЕ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ — ОСНОВА ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЭКОНОМИКИ	291
Муталов Абдуазим	
O'ZBEKISTONDA INVESTITSIYALARNING HUDUDIIY TARKIBI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	295
Ermamatov Shonazar Jumakulovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA INVESTITSIYA SIYOSATI: INSTITUTSIONAL VA RAQAMLI ISLOHOTLAR	302
Sobirov Yo'ldoshboy Ro'zimboevich	
QASHQADARYO VILOYATINING IJTIMOIIY-IQTISODIY SALOHIIYATI VA BARQAROR RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	310
Tuyev Abdurahmon Yusubopvich	
ТЕМИР YO'L STANSIYALARIDA STRELKALI O'TKAZGICH QURILMALARI BO'YICHA YO'L QO'YILGAN NOSOZLIKLAR VA ULARNING TAHLILI	315
Yunusova Gulshanoy Umarali qizi	

SANOAT KORXONALARIDA ASOSIY FOND LARDAN VA ISHLAB CHI QARISH QUVVATIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI.....	320
Ulashev Xubbim Askarovich	
TURLI YO'L SHAROITLARIDA TO'QNASHUV PAYTIDA TORMOZLASH VA BOSHQARUV PARAMETRLARI	324
Uralbayev Anvar Ubaydullayevich	
YANGI YARATILGAN MAHALLIY DURAGAY PILLALARNI YAKKA CHUVISH NATIJALARINING TAHLILI.....	328
Sobirov Qo'ziboy Erkinovich	
UY-JOY KOMMUNAL XIZMAT KO'RSATISHNI ZAMONAVIY YO'LLARI.....	332
Boboqulov S.B.	
TARJIMON DASTURLARIDA MULTITILLARNI TASNIFLASH: MAVJUD YONDOSHUVLAR VA MUAMMOLAR	338
Maxmudjanova Sayyora Yashin qizi	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA ICHKI AXBOROT TIZIMLARINING MODERNIZATSIYASI ORQALI ISHLAB CHI QARISH JARAYONLARINI OPTIMALLASHTIRISH	343
Yo'ldoshev Nodirbek Ne'matjon o'g'li	
NEFT VA GAZ TERMINOLOGIYASINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISHINING NAZARIY ASOSLARI.....	349
Jo'rayeva Malohat Muhammadovna, Quryozova Gulshan Akmal qizi	
УСИЛЕНИЕ РОЛИ МЕЖДУНАРОДНЫХ ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ В ДОСТИЖЕНИИ УСТОЙЧИВОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА В УЗБЕКИСТАНЕ	355
Гимранова О. Б.	
TIJORAT BANKLARI FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSIYA OPERATSIYALARINING AHAMIYATI.....	361
Yuldashev Fozil Turapovich	
QO'SHILGAN QIYMAT SOLIG'INI HISOBLASH VA UNDIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	373
Jumanazarov Alisher Toshtemir o'g'li	
ВЛИЯНИЕ КАЧЕСТВА ПУБЛИЧНОГО ФИНАНСОВОГО УПРАВЛЕНИЯ НА ДИНАМИКУ ЭКОНОМИКИ	377
Наимов Шохрух Шарофиддинович	
DIVIDEND SIYOSATINI SHAKLLANTIRISHDA FOYDA SIFATI VA FOYDANI BOSHQARISHNING TA'SIRI.....	383
Eshev Furqat A'zamovich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ СИСТЕМЫ УПРАВЛЕНИЯ УМНЫМ ГОРОДОМ НА БАЗЕ ЦИФРОВЫХ ПЛАТФОРМ С ОРИЕНТАЦИЕЙ НА ЧЕЛОВЕКА	388
Рахимова Мадина Шухрат кизи	
XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA HISOB SIYOSATINING USLUBIY JIHATLARI	393
Toshpo'latov A. A.	
MOLIYAVIY HISOBOT ISHONCHLILIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	398
Zufarova Zilola Rahim qizi	
RAQAMLI PUL TIZIMINING KORRUPSIYA VA YASHIRIN IQTISODIYOTGA QARSHI KURASHDAGI INSTITUTSIONAL AHAMIYATI.....	403
Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Abdiyev Mansur Musurmonovich	
KICHIK TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA SOLIQ HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH.....	408
Toshtemirov To'liqin Toirjonovich	
АКТИВИЗАЦИЯ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ ИНВЕСТИЦИЙ В СЕЛЬСКОМ ХОЗЯЙСТВЕ В УСЛОВИЯХ ПРИАРАЛЬЯ (НА ПРИМЕРЕ РЕСПУБЛИКИ КАРАКАЛПАКСТАН).....	411
Жоллыбеков Хурмет Бахыт улы	

KORPORATIV MUNOSABATLAR ISHTIROKCHILARINING HUQUQLARINI HIMOYA ETISH VA TA'MINLASHNING HUQUQIY-IQTISODIY SHAKLLARI.....	416
Rustamova Dilbar Rustamovna	
IQTISODIY TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA STRATEGIK MENEJMENTNI RIVOJLANTIRISHNING XORIJIY TAJRIBALARI	423
Ismadiyarov Alisher Abduraxmon o'g'li	
METALLURGIK TEXNOGEN CHIQINDILARDAN KAMYOB METALLARNI AJRATIB OLISH TEXNOLOGIYASI	427
Qayumov Oybek Azamat o'g'li, Ro'ziyev Ulug'bek Mamarasulovich, Abdullayev Farruh Odiljon o'g'li	
TRANSCHEGARAVIY ELEKTRON SAVDONI TAKOMILLASHTIRISHDA XO'JALIK ALOQALARI LOGISTIKASI.....	434
Yakubov Maksadxan Sultaniyazovich, Jumaboev Behzod	
YASHIL IQTISODIYOTGA INVESTISIYALARNI JALB QILISH	443
Raimjanova Madina Asrarovna	
O'ZBEKISTONDA ZARGARLIK XIZMATLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	448
Azizova Roxila Baxodir qizi	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARI FAOLIYATIDA INVESTITSİYALARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH	452
Isakova Naima Ikromjonovna	
RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLAR IQTISODIYOTIDA AJ "HUDUDIY ELEKTR TARMOQLARI" MOLIYAVIY BARQARORLIGINI MUSTAHKAMLASH YO'LLARI	459
Bo'ranboyeva Shoir Rustamovna	
"QISHLOQ HUDUDLARIDA XOTIN-QIZLARNING BARQAROR TURMUSH TARZINI TA'MINLASHDA NODAVLAT NOTIJORAT TASHKILOTLARINING O'RNI VA AHAMIYATI"	466
Xoliyorova Shoxista Qahramon qizi, Niyozova Ruksora	
SMART TOURISM KAK INSTRUMENT USTOYCHIVOGO RAZVITIYA TURISTSKIX REGIONOV: MEJDUNARODNYY OPIYT I REGIONALNAYA ADAPTSIYA	471
Usmanova Aziza Bahodirovna	
XUFIYONA IQTISODIYOT KO'LAMINI QISQARTIRISHDA SOLIQ MA'MURCHILIGINI RIVOJLANTIRISHNING TUTGAN O'RNI	477
Atamurodov To'liqin To'ymurodovich, Mamatkulov Salimjon Rahmonkulovich, Abdiyev Mansur Musurmonovich	
IQTISODIYOTDA TURIZM O'RNINI STATISTIK TAHLILINING XALQARO STANDARTLARI VA TAJRIBALARI	482
Jumanova Zilola Tuychiyevna	
INVESTITSIYA LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH TIZIMIDA BANK KREDITLARINING O'RNI VA AHAMIYATI	489
Faxriddinov Temur Faxriddin o'g'li	
XALQARO MOLIYA BOZORLARIDAN MOLIYAVIY RESURSLARNI JALB ETISHDA SUVEREN KREDIT REYTINGLARINING O'RNI	494
Mamadaliyev Poziljon Mansurjon o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA MIJOZLAR BILAN O'ZARO MUNOSABATLAR RIVOJLANISH HOLATI TAHLILI	500
Ismailova Ma'mura Eldorovna	
MILLIY SANOAT RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA INSON KAPITALINING O'RNI	506
Yunusov Foziljon G'ulomqodirovich	
XONDIZA KONI POLIMETALL RUDALARINI FLOTATSIYALASHDA REAGENT REJIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	511
Shodiyev Abbas Ne'mat o'g'li, Egamberdiyev Baxtiyor Barat o'g'li	
EKSPORT-IMPORT OPERATSIYALARI BO'YICHA MUDDATI O'TGAN DEBITOR QARZDORLIKNI ANIQLASHDA RAQAMLI SOLIQ NAZORATI MONITORINGINING QO'LLANILISHI VA SAMARADORLIGI	517
Tashmuxe'dov Dilmurod Mirabzalovich	

SOLIQ SALOHİYATIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR VA ULARNING TA'SIRI	522
Jurayev Xusan Atamuratovich	
IMPROVING MECHANISMS FOR ATTRACTING FOREIGN INVESTMENTS	528
Sobirov A. Abdurasul	
MINTAQADA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSİYALARNING AHAMIYATI	533
Masharipov Sardorbek Farxadovich	
TECHNOLOGY-DRIVEN VISITOR MANAGEMENT SYSTEMS FOR ENHANCING MUSEUM EXPERIENCE AND PERFORMANCE	539
Ibroximova Aziza Abbasovna	
XALQARO MOLİYAVIY INSTITUTLARNING O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA TA'SIRI	545
Kurbonbekova Moxichexra Turobjonovna	
NAVOIY KON-METALLURGIYA KOMBINATIDA "AQLLI KON" KONSEPSIYASINI AMALGA OSHIRISH TAJRIBASI	551
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna	
INVESTITSIYA JARAYONLARINING HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHGA STRATEGIK TA'SIRI	556
Ibrohimov Behzodbek Baxromjon o'g'li	
SAMARQAND VILOYATI SAVDO KORXONALARI FAOLIYATINING TASHKILY VA IQTISODIY XUSUSIYATLARI	562
Toxirova Gullola Mirkamolovna	
ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКИЕ МЕХАНИЗМЫ ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЕМ СТРЕЛКОВОГО СПОРТА В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	568
Юсупов И.	
ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ УПРАВЛЕНИЯ СТРАТЕГИЕЙ ПРЕДПРИЯТИЯ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ	573
Тарават Абдул-Салам	
MAHALLIY AHOLINING ISHTIROKINI TA'MINLASH TIZIMLARINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI TURISTIK MINTAQALARNI RIVOJLANTIRISH ZARURATI	581
Abduxamidov Sarvar Adxamovich	
MUQOBIL ENERGIYA VOSITALARINI JORIY ETISH HOLATINING STATISTIK TAHLILI	586
Ashurov Azizbek Ergash o'g'li	
YANGI O'ZBEKISTONDA OLIY TA'LIM MUASSASALARI AXBOROT-RESURS MARKAZLARI FAOLIYATINI STRATEGIK BOSHQARISH MODELI	592
Qurbonova Muazzam Fazliddinovna	
MEHMONXONA SANOATIDA ESG TUSHUNCHASI VA UNING AHAMIYATI	596
Xusenova Mexrangiz	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKCHILIK ASOSIDA HUDUDLARNING INVESTITSIYAVIY JOZIBADORLIGINI OSHIRISH VA XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB ETISH	600
Amirova Dilshoda, Usmonova Shahrinoz Ilhom qizi	
MINTAQQA IQTISODIYOTINI RIVOJLANISHIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI SAMARADORLIGINING ROLINI EMPIRIK JIHATDAN TAHLILI	605
Bekbergenov G'ayrat Shuxratovich	
NITROGEN FIXATION CHARACTERISTICS OF AZOLLA CAROLINIANA UNDER THE INFLUENCE OF HEAVY METAL (CR ⁶⁺)	610
Sh. Azimov, E. Egamberdiev, S. Turabdajanov	
EKOLOGIK TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA DAVLAT SIYOSATI VA NORMATIV-HUQUQIY TARTIBGA SOLISHNING TA'SIRI	616
Mirzayeva Nilufar Sabirjanovna	

«O‘ZBEKNEFTGAZ» AKSIYADORLIK JAMIYATIDA «ESG» STANDARTLARINI JORIY ETISH	622
Ibragimova Saodat Abdumo‘minovna, Xusainov Ravshan Raximovich	
O‘ZBEKISTON SANOATINING HOZIRGI HOLATI VA IQTISODIY KO‘RSATKICHLARI DINAMIK TAHLILI.....	627
Ne‘matov Shoxruxbek Ma‘murjon o‘g‘li	
SOLIQ TIZIMI SAMARADORLIGINI BAHOLASH: KLASSIK VA ZAMONAVIY METODOLOGIK YONDASHUVLAR	634
Ugay Darya Sergeevna, Raxmonov Doniyor Ixtiyor o‘gli, Mamanov Alisher Umbarovich	
MEVA-SABZAVOTCHILIK TARMOG‘INING EKSPORT SALOHİYATINI BOSHQARISH SAMARADORLIGINING DINAMIK TAHLILI.....	642
Ergashev Jamshid Axmadaliyevich	
KORXONALAR IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA‘MINLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARI	647
Jamoliddinov Jobirbek Bohodir o‘g‘li	
KICHIK BIZNES SEKTOR FAOLIYATI IQTISODIY BARQAROR RIVOJLANISH OMILI SIFATIDA.....	652
Batirova Raxima Abdujabbarovna, Sirojiddinov Ikromiddin Qutbiddinovich	
MINTAQALAR MIQYOSIDA FARMATSEVTIKA SANOATINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR MAQSADLARI HAMDA ULARNI TA‘MINLASH MEXANIZMLARI	656
O‘taganova Umida Egamberdi qizi	
QISHLOQ XO‘JALIGI KORXONALARIDA INVESTITSION FAOLIYATNI BOSHQARISHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	663
Nazirova Sayyora Baxtiyorovna	
MAHALLIY JUN TOLALARINING GEOMETRIK VA FIZIK-MEXANIK XOSSALARINI NOTO‘QIMA MATOLAR ISHLAB CHIQRISH TEXNOLOGIYASI NUQTAI NAZARIDAN TADQIQ ETISH	667
Ermatov Shavkat Qulmatovich, Omonturdiyev Ortiq Eshboyevich	
TADQIQOT DIZAYNINI ISHLAB CHIQISH JARAYONIDA GIPOTEZALARNI SHAKLLANTIRISH, O‘ZGARUVCHILAR TIZIMINI TANLASH VA EKONOMETRIK IDENTIFIKATSIYA STRATEGIYASINI ASOSLASH	671
Usmonov Maxsud Tulqin o‘g‘li, Qodirov Farrux Ergash o‘g‘li	
O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA TURIZM XIZMATLARI BOZORI HOLATI VA UNING MUAMMOLARINI TAHLIL QILISH USULLARI.....	678
Xudayberganov Dilshod Tuxtabayevich	
O‘ZBEKISTONDA AKSIYADORLIK JAMIYATLARI AKSIYALARI NARXINI O‘ZGARISHI TAHLILI.....	682
Ibragimov G‘anijon G‘ayratovich	
QASHQADARYO VILOYATIDA IJTIMOIIY-IQTISODIY TIZIMLARNI SAMARALI BOSHQARISHNING USTUVOR YO‘NALISHLARI.....	688
Alimov Fazliddin Xalimovich	
TEMIR YO‘L TRANSPORTI QUYMA DETALLARINING KIMYOVIY TARKIBI VA MEXANIK XOSSALARI O‘RTASIDAGI BOG‘LIQLIKNI TADQIQ ETISH.....	693
Tursunov Nodirjon Qayumjonovich, Saidraximov Azizjon Azim o‘g‘li, Nuriddinov Otabek Shuhrat o‘g‘li	
KAM QAVATLI TURAR-JOY BINOLARINI QURISHDA AN‘ANAVIY QURILISH ASHYOLARIDAN FOYDALANISHNING IJOBIY TOMONLARI.....	702
Toshniyozov Otabek Hakimovich	
МИГРАЦИЯ ЧЕЛОВЕЧЕСКОГО КАПИТАЛА КАК ФАКТОР ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА.....	706
Аскарова М.Т.	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ ФИНАНСОВОГО УЧЕТА В ЧАСТНОМ МЕДИЦИНСКОМ УЧРЕЖДЕНИИ.....	711
Алимджанова Юлдуз Азизовна	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARI FAOLIYATINI BAHOLASHNING BELGILOVCHI ASOSIY KO‘RSATKICHLARI VA ULARNING NAZARIY AHAMIYATI	718
Mavrulov Ravshan Nematjonovich	

DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MEXANIZMLARI ASOSIDA INFRATUZILMA LOYIHALARINI MOLIALASHTIRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	724
Saidova Kamolat Farhodovna	
XIZMATLAR EKSPORTI HAJMINING OSHISHIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	730
Alixonov Mirzoulug'bek Pahlavonjon o'g'li	
KORXONALAR IQTISODIY RIVOLANISHIDAGI TO'SIQLAR VA ULARNI OLDINI OLIQ ORQALI KORXONA RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	735
Bobomirzayev Isroil	
ПЕРСПЕКТИВЫ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ НЕФТЕГАЗОВОГО КОМПЛЕКСА В УЗБЕКИСТАНЕ.....	739
Бекмухамедова Малика Искандарбековна	
O'ZBEK TILIDA FONO-GRAFOSTILISTIK VOSITALARNING XUSUSIYATLARI	749
Islomov Dilshod Shomurodovich	
OHANGARON DARYOSI SUV RESURSLARIGA SANOAT KORXONALARINING TA'SIRINI TEZKOR ANIQLASH USLUBIYOTINI ISHLAB CHIQUISH	755
Aytmuratov Timurlan Paraxatovich, Abdullaev Botirjon Dadajonovich	
STRATEGIK MENEJMENT MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI KORXONA RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	759
Umarova Nilufar Abdukaxor qizi	
KIMYO SANOATI OQOVA SUVLARI VA CHIQUINDI ERITMALARDAN OG'IR RANGLI METALLARNI CHO'KTIRISHNING TADQIQOT USULLARI	763
Muzaffarov Umubek Umarovich, Xoliqulov Doniyor Baxtiyorovich, Aripov Avaz Rozikovich, Voxidov Baxriddin Raxmidinovich	
MEHNAT MIGRATSIYASI VA UNING KAMBAG'ALLIKKA TA'SIRI: INKLYUZIV IQTISODIYOT NUQTAI NAZARIDAN TAHLIL	769
Zokirova Manzura Ilhomovna	
FRANCHAYZINGNING HUDUDIY RIVOJLANISHIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLARNI PANEL REGRESSIYASI VA MATEMATIK MODELASHTIRISH ASOSIDA TIZIMLI BAHOLASH	774
Xodjayev Anvar Rasulovich	
TASHKILOTLARDA XODIMLARNI BOSHQARISH VA SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ISTIQBOLLI YO'NALISHLARI	781
Rasulov Shohruxbek G'ulomjon o'g'li, Ibragimov Isroil Usmonovich	
RAQAMLI DASTUR BILAN BOSHQARILADIGAN (RDB) DASTGOHLARDA GEOMETRIK MASALANING YECHIMI	785
Xasanov B.M., Yusupov S.M., Abdullajonov A.Sh., Alibekov R.K.	
"YASHIL" IQTISODIYOTGA O'TISHDA HUDUDLARNING SOLIQ SALOHİYATINI OSHIRISH MASALALARI	792
Baxtiyorov Umid Kaxramon o'g'li	
KKI ROTORLI DOIMIY MAGNITLI SHAMOL TURBINASINING MATEMATIK MODELİ	798
Bekishev Allabergen Yergashevich, Saodullayev Abror Saypullayevich	
QISHLOQ JOYLARDA AVTOSERVIS XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI: MUAMMOLARI, ISTIQBOLLARI VA YECHIMLARI	802
Shaymardanova Dildora Xaydarjon qizi	
OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI KORXONALARINING RAQAMLI VA YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDAGI O'RNI VA RIVOJLANISH TAMOYILLARI	807
Sharipova Shahlo Istamovna	
ASSESSING THE ECONOMIC EFFICIENCY OF GOVERNMENT INVESTMENT INCENTIVE MECHANISMS IN ENSURING ECONOMIC DEVELOPMENT: EVIDENCE FROM UZBEKISTAN	811
Abdullaev Zafar Anvarovich	
HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA MINTAQAVIY TURISTIK KLASTERLARINING STRATEGIK AHAMIYATLI	818
Ollanazarov Bekmurod Davlatmuratovich	

ECONOMETRIC ANALYSIS OF THE IMPACT OF HOUSING BUBBLES ON COMMERCIAL BANKS IN UZBEKISTAN: EVIDENCE FROM NPL, LCR, AND CAR (2020–2025).....	826
Botirov Islombek Ulug'bek o'g'li	
TIJORAT BANKLARIDA RISK-MENEJMENT TIZIMIDA ESG-MA'LUMOTLAR O'RNI	836
Madaminov Bekzod Allayarovich	
HUDUDIY BARQAROR RIVOJLANISHNI UCH BOSQICHLI STRATEGIK YONDASHUV ASOSIDA SHAKLLANTIRISH	841
Nazarov Nazirjon Narzilloyevich	

HUDUDIY BARQAROR RIVOJLANISHNI UCH BOSQICHLI STRATEGIK YONDASHUV ASOSIDA SHAKLLANTIRISH

Nazarov Nazirjon Narzilloyevich

Alfraganus university, "Iqtisodiyot" kafedrası dotsent v.b.

E-mail: nnazarov0482@gmail.com

ORCID: 0000-0002-9100-5645

Annotatsiya. Maqolada hududiy barqaror rivojlanishni uch bosqichli strategik yondashuv asosida shakllantirishning dolzarbligi tahlil qilinadi. Birinchi bosqich tuman darajasida strategiyalarni ishlab chiqishga, ikkinchi bosqich viloyat darajasidagi strategiyalarni shakllantirishga, uchinchi bosqich esa mamlakat darajasida hamda qo'shni davlatlar bilan hamkorlikda amalga oshiriladigan hududlararo strategiyalarni rivojlantirishga qaratilgan. Maqolada har bir daraja bo'yicha rejalashtirish, muvofiqlashtirish va amalga oshirish mexanizmlari, shuningdek hududiy rivojlanishga ta'sir etuvchi asosiy omillar ilmiy jihatdan yoritib berilgan.

Kalit so'zlar: hududiy rivojlanish, barqarorlik, uch bosqichli strategiya, tuman va viloyat darajasi, xalqaro hamkorlik, eksport salohiyati.

Abstract. The article analyzes the relevance of shaping regional sustainable development based on a three-level strategic approach. The first level focuses on the development of strategies at the district level, the second level addresses the formation of strategies at the regional (provincial) level, while the third level emphasizes the development of interregional strategies at the national level implemented in cooperation with neighboring countries. The study examines planning, coordination, and implementation mechanisms at each level, as well as key factors influencing regional development.

Keywords: regional development, sustainability, three-level strategy, district and regional levels, international cooperation, export potential.

Аннотация. В статье анализируется актуальность формирования территориального устойчивого развития на основе трехуровневого стратегического подхода. Первый уровень ориентирован на разработку стратегий на районном уровне, второй — на формирование стратегий на областном уровне, третий — на разработку межрегиональных стратегий на национальном уровне, реализуемых в сотрудничестве с соседними государствами. В статье научно обоснованы механизмы планирования, координации и реализации на каждом уровне, а также рассмотрены ключевые факторы, влияющие на территориальное развитие.

Ключевые слова: территориальное развитие, устойчивость, трехуровневая стратегия, районный и областной уровни, международное сотрудничество, экспортный потенциал.

KIRISH

Mintaqaviy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishi — ijtimoiy, iqtisodiy va ekologik tizimlarni uyg'unlashtirish orqali hududlarning uzoq muddatli salohiyatini oshirishni nazarda tutuvchi strategik jarayondir. Bugungi kunda hududiy rivojlanish masalalari nafaqat iqtisodiy o'sish va ishlab chiqarish samaradorligini oshirish, balki ekologik muhitni muhofaza qilish, tabiiy resurslarni oqilona boshqarish hamda jamiyatning ijtimoiy farovonligini ta'minlash bilan chambarchas bog'liqdir. Shu nuqtai nazardan, barqaror rivojlanish konsepsiyasi mintaqaviy darajada iqtisodiy, ekologik va ijtimoiy parametrlarni o'zida mujassamlashtirgan strategik yondashuvni talab qiladi.

Barqaror rivojlanish nafaqat joriy avlod ehtiyojlarini qondirishga, balki kelajak avlodlarning resurs va imkoniyatlarini saqlab qolishga ham qaratilgan. Bu esa iqtisodiy o'sish va rivojlanish jarayonlarini kelajak avlod manfaatlarini cheklamagan holda amalga oshirishni nazarda tutadi. Shu bois, hududiy barqaror rivojlanish

strategiyasini ishlab chiqishda uzoq muddatli rejalashtirish, ijtimoiy adolat va tenglikni ta'minlash, shuningdek rivojlanish afzalliklarini jamiyat bo'ylab adolatli taqsimlash muhim ahamiyat kasb etadi.

Mintaqaviy barqaror rivojlanishni strategik yondashuv asosida shakllantirishning dolzarbligi shundan iboratki, u hududlarni rivojlantirish jarayonini uch darajali tizimga asoslaydi. Birinchi daraja tuman darajasidagi strategiyalarni, ikkinchi daraja viloyat darajasidagi strategiyalarni, uchinchi daraja esa mamlakat darajasida hamda qo'shni davlatlar bilan hamkorlikda amalga oshiriladigan hududlararo strategiyalarni qamrab oladi. Har bir daraja o'ziga xos rejalashtirish, muvofiqlashtirish va monitoring mexanizmlarini talab etadi, bu esa strategik maqsadlarni samarali amalga oshirish imkonini yaratadi.

Shuningdek, barqaror rivojlanishning uch o'lchovli strategiyasi nafaqat iqtisodiy samaradorlikni oshirishga, balki ekologik xavfsizlikni ta'minlash va ijtimoiy adolatni mustahkamlash orqali hududlarning kompleks rivojlanishini kafolatlashga xizmat qiladi. Shu bois, mintaqaviy barqaror rivojlanish strategiyalarini ishlab chiqish va ularni amaliyotga tatbiq etish bugungi kunda dolzarb hamda ilg'or ilmiy-amaliy vazifa sifatida qaraladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Hududiy barqaror rivojlanish masalalari zamonaviy iqtisodiy tadqiqotlarda strategik rejalashtirish bilan uzviy bog'liq holda o'rganilmoqda. Jumladan, Ye. G. Gushchina hududiy barqaror rivojlanishni strategik rejalashtirish orqali ta'minlash masalasini tizimli yondashuv asosida tahlil qilib, hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi ko'p darajali boshqaruv mexanizmlariga tayangan holda amalga oshirilishini asoslab beradi. Muallif hududiy strategiyalarni ishlab chiqishda resurs salohiyati, institutsional muhit va hududlararo hamkorlik omillarining muhimligini ta'kidlaydi hamda strategik rejalashtirish barqaror rivojlanishga erishishning asosiy instrumentlaridan biri ekanini ilmiy jihatdan asoslaydi.

Markaziy Osiyo mintaqasida hududiy barqaror rivojlanishni ta'minlash masalalari davlatlararo hamkorlik bilan chambarchas bog'liq holda ko'rib chiqilmoqda. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning "Markaziy Osiyo – Yevropa Ittifoqi" sammitlaridagi nutqlarida mintaqaviy integratsiya, transport-logistika yo'laklarini rivojlantirish, investitsiyalarni jalb qilish va barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash masalalariga alohida urg'u berilgan. Ushbu chiqishlarda hududiy rivojlanishni faqat milliy darajada emas, balki qo'shni davlatlar bilan hamkorlikda amalga oshirish zarurligi asoslab berilib, bu yondashuv uch darajali strategik rivojlanish konsepsiyasining amaliy asosini tashkil etadi.

Shuningdek, ochiq axborot manbalarida keltirilgan tahliliy materiallarda O'zbekiston, Tojikiston va Turkmaniston o'rtasidagi iqtisodiy hamkorlik, investitsiya loyihalari va hududiy rivojlanishga qaratilgan qo'shma tashabbuslar mintaqaviy barqarorlikni ta'minlashning muhim omili sifatida baholanadi. Xususan, Navoiy viloyatida xorijiy investorlar bilan amalga oshirilayotgan investitsiya loyihalari hududiy rivojlanishda ishlab chiqarish, bandlik va eksport salohiyatini oshirishga xizmat qilayotgan amaliy misol sifatida ko'rsatib o'tiladi. Bu holatlar hududiy barqaror rivojlanishni quyi, o'rta va yuqori darajalarda strategik muvofiqlashtirish zarurligini tasdiqlaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur ilmiy tadqiqotda hududiy barqaror rivojlanishni uch bosqichli strategik yondashuv asosida o'rganish uchun asosan ikkilamchi ma'lumotlardan foydalanildi. Tadqiqot jarayonida normativ-huquqiy hujjatlar, davlat dasturlari, rasmiy statistik ma'lumotlar, ilmiy maqolalar hamda ochiq axborot manbalarida e'lon qilingan tahliliy materiallar yig'ildi. Shuningdek, hududiy rivojlanish bo'yicha mavjud strategiyalar, mintaqaviy hamkorlik tashabbuslari va investitsiya loyihalariga oid axborotlar tahlil uchun asos sifatida tanlandi. Olingan ma'lumotlarni tahlil qilishda tizimli va mantiqiy tahlil usullaridan, taqqoslash va umumlashtirish yondashuvlaridan foydalanildi. Hududlar o'rtasidagi rivojlanish darajasi, strategiyalar uyg'unligi hamda ularning iqtisodiy, ijtimoiy va institutsional jihatlari o'zaro solishtirildi. Natijada uch darajali strategik yondashuvning hududiy barqaror rivojlanishga ta'siri ilmiy asosda baholandi.

TAHLIL VA NATIJALAR

XX asr oxiri va XXI asr boshlarida jahon miqyosida barqaror rivojlanishni ta'minlash bilan bog'liq muammolarni hal etishga bo'lgan ehtiyoj sezilarli darajada kuchaydi. Bugungi kunda nafaqat iqtisodiy jihatdan rivojlangan davlatlar, balki rivojlanayotgan mamlakatlar ham barqaror rivojlanish tamoyillarini joriy etishga alohida e'tibor qaratmoqda.

Mazkur jarayon doirasida ko'plab davlatlarda barqaror rivojlanishga o'tishni ko'zda tutuvchi milliy dasturlar ishlab chiqilmoqda va amaliyotga joriy etilmoqda. O'zbekiston Respublikasi ham rivojlanayotgan mamlakat sifatida Markaziy Osiyo mintaqasidagi geografik o'rni, demografik salohiyati hamda tabiiy-iqtisodiy resurslari imkoniyatlarini inobatga olgan holda barqaror rivojlanishni ta'minlash masalasiga strategik ahamiyat qaratmoqda.

Barqaror rivojlanish maqsadlarini izchil amalga oshirishni jadallashtirish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 21-fevraldagi "2030-yilgacha bo'lgan davrda barqaror rivojlanish sohasidagi milliy maqsad va vazifalarni amalga oshirishni jadallashtirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi 83-sonli qarori qabul qilinib, mazkur yo'nalishda tizimli chora-tadbirlar belgilandi [1].

Ilmiy manbalarda ta'kidlanishicha, mamlakatning barqaror innovatsion rivojlanishi hududlar va yirik shaharlarning samarali faoliyati bilan chambarchas bog'liq bo'lib, bu jarayon investitsiyalar oqimini ta'minlash, bandlik darajasini oshirish, ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash hamda aholi turmush sifatini yaxshilashga xizmat qiladi. Shu bilan birga, davlatning innovatsion siyosati uzoq muddatli hududiy rejalashtirish va strategiyalarni ishlab chiqishni uslubiy jihatdan qo'llab-quvvatlashni hamda hududiy boshqaruv tizimini takomillashtirishni talab etadi. Hududlarni strategik boshqarish mexanizmlarining rivojlanganlik darajasi mamlakat iqtisodiyotida samarali tarkibiy o'zgarishlarga erishishda muhim omil hisoblanadi [2].

Shu nuqtai nazardan, mamlakat taraqqiyot darajasi uning ijtimoiy-iqtisodiy va texnologik rivojlanish ko'rsatkichlari, shuningdek hududiy barqaror rivojlanish strategiyalarining zamonaviy talablar bilan uyg'unligi bilan belgilanadi. Hozirgi kunga qadar respublika, viloyat va tuman miqyosida turli dasturlar qabul qilingan bo'lsa-da, ularning o'zaro integratsiyalashuvi va uzviy bog'liqligi yetarli darajada ta'minlanmagan. Ko'plab dasturlar mavjud resurslardan foydalanishga yo'naltirilgan bo'lib, muammolarni kompleks va tizimli yondashuv asosida hal etish mexanizmlari yetarli darajada aks ettirilmagan.

Taklif etilayotgan uch darajali barqaror rivojlanish strategiyasi aynan ushbu kamchiliklarni bartaraf etishga qaratilgan bo'lib, mazkur model quyi (mahalliy), o'rta (hududiy) va yuqori (milliy) darajalardagi strategiyalarni o'zaro uyg'un va bir-birini to'ldiruvchi tizim sifatida shakllantirishni nazarda tutadi.

Quyi (birinchi) darajadagi barqaror rivojlanish strategiyasi. Quyi, ya'ni birinchi darajadagi barqaror rivojlanish strategiyasi tuman va tumanlararo miqyosda amalga oshiriladigan strategiyani ifodalaydi. Ushbu darajada asosiy e'tibor tumanlar o'rtasida ishlab chiqarish va xizmatlar sohasini kengaytirish, korxonalararo kooperatsiyani shakllantirish, alohida soha va tarmoqlarni rivojlantirish uchun boshlang'ich institutsional va iqtisodiy qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini yaratishga qaratiladi. Shuningdek, savdo aloqalarini faollashtirish, muhandislik-kommunikatsiya va transport infratuzilmasini rivojlantirish, ekologik muvozanatni ta'minlash maqsadida "yashil hududlar"ni kengaytirish hamda hududiy aglomeratsiyalarni shakllantirish ushbu darajaning muhim yo'nalishlari hisoblanadi.

Hozirgi kunda tumanlar reyting tizimining joriy etilishi sharoitida iqtisodiy jihatdan sust rivojlangan va davlat dotatsiyasiga tayanayotgan hududlarni rivojlantirishda quyi darajadagi strategiya alohida ahamiyat kasb etadi. Bunda yuqori reytingga ega bo'lgan qo'shni tumanlar bilan hamkorlikni kuchaytirish orqali kam rivojlangan tumanlarni iqtisodiy jihatdan faollashtirish imkoniyati yaratiladi. Shu jarayonda ekologik barqarorlik, ijtimoiy rivojlanish va iqtisodiy o'sish omillariga kompleks yondashuv asosida alohida e'tibor qaratiladi.

Bundan tashqari, tumanlarning mavjud resurs va salohiyatidan kelib chiqqan holda hududiy ixtisoslashuvni shakllantirishning dastlabki bosqichi aynan quyi darajadagi strategiya doirasida amalga oshiriladi. Hududlarda joriy etilayotgan "Bir hudud – bir mahsulot" [3], klaster tizimlari, mikromarkazlar, kichik va erkin sanoat zonalarini kabi rivojlanish instrumentlari mazkur darajada mustahkamlanib, ular keyingi — o'rta va yuqori darajadagi strategiyalar uchun boshlang'ich institutsional va ishlab chiqarish bazasini shakllantiradi. Natijada ishlab chiqarilayotgan tovar va xizmatlarni ichki va tashqi bozorlarga, jumladan eksportga yo'naltirish uchun zarur poydevor yaratiladi.

O'rta (ikkinchi) darajadagi barqaror rivojlanish strategiyasi. O'rta, ya'ni ikkinchi darajadagi barqaror rivojlanish strategiyasi viloyat va viloyatlararo miqyosda qo'shni hududlar o'rtasida o'zaro hamkorlikka asoslangan strategik rivojlanishni nazarda tutadi. Ushbu darajada asosiy e'tibor qo'shni viloyatlar o'rtasida ishlab chiqarish, xizmat ko'rsatish va infratuzilma sohalarida kooperatsiyani rivojlantirishga qaratiladi.

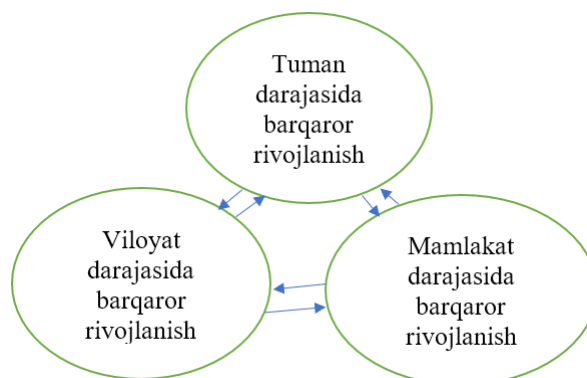
Aynan qo'shni hududlar o'rtasidagi hamkorlik transport xarajatlarini kamaytirish, mehnat resurslarining samarali harakatlanishini ta'minlash, ishga qatnash bilan bog'liq vaqt va xarajatlarni qisqartirish imkonini beradi. Shu bilan birga, ushbu yondashuv aholining majburiy ichki migratsiyasini kamaytirishga xizmat qilib, aholi uchun uy-joy, ijtimoiy moslashuv va qo'shimcha moliyaviy yuklar bilan bog'liq muammolarning oldini olishga yordam beradi.

Mazkur strategiya doirasida iqtisodiy jihatdan kam rivojlangan va dotatsiyaga tayanayotgan viloyatlarning qo'shni, nisbatan rivojlangan viloyatlar bilan hamkorligi orqali ularning iqtisodiy faolligini oshirish ko'zda tutiladi. Shuningdek, quyi darajadagi strategiyada shakllangan rivojlanish instrumentlari yanada kengaytirilib, turli sohalarga investitsiyalarni jalb qilish, hududlararo bozorlarni o'zaro mahsulotlar bilan ta'minlash tizimi rivojlantiriladi. Transport tarmoqlarining yaxshilanishi, aglomeratsiya jarayonlarining chuqurlashuvi va bandlikning oshishi natijasida viloyatlar o'rtasidagi ijtimoiy-iqtisodiy tafovutlar qisqaradi hamda yuqori darajadagi strategiyani amalga oshirish uchun zarur shart-sharoitlar shakllanadi.

Yuqori (uchinchi) darajadagi barqaror rivojlanish strategiyasi. Yuqori, ya'ni uchinchi darajadagi barqaror rivojlanish strategiyasi Markaziy Osiyo mintaqasi davlatlari bilan, ya'ni qo'shni tashqi hududlar miqyosida

amalga oshiriladigan mintaqaviy hamkorlikka asoslangan strategiyani ifodalaydi. Ushbu darajada umumiy xarakterga ega bo'lgan muammolarni birgalikda hal etish, tabiiy resurslardan oqilona va adolatli foydalanish, ayniqsa transchegaraviy suv resurslarini boshqarish masalalari ustuvor yo'nalishlardan biri hisoblanadi. Chunki qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishida muhim ahamiyatga ega bo'lgan suv resurslarining asosiy qismi qo'shni davlatlar hududidan shakllanadi.

Shuningdek, mintaqaviy infratuzilma loyihalari, jumladan yangi irrigatsiya va kanal qurilishi bilan bog'liq tashabbuslar mintaqa suv-xo'jalik balansiga bevosita ta'sir ko'rsatishi bois, bunday jarayonlar doirasida muvofiqlashtirilgan yondashuvni talab etadi. Uchinchi darajadagi strategiya doirasida sanoat, qishloq xo'jaligi, energetika, transport, logistika, infratuzilma va xizmatlar sohalarida o'zaro kooperatsiyani rivojlantirish, qo'shma investitsiya loyihalarini amalga oshirish, korxonalar filiallarini ochish, kadrlar tayyorlash hamda eksport-import aloqalarini kengaytirish muhim yo'nalishlar sifatida belgilanadi.

1-rasm. Uch darajali hududiy barqaror rivojlanish strategiyasi madeli [7].

Bundan tashqari, mintaqaviy transport-logistika yo'laklari orqali jahon bozorlariga chiqish imkoniyatlarini kengaytirish, xususan Xitoy – Qirg'iziston – O'zbekiston – Afg'oniston – Pokiston yo'lagi [4] hamda Transkaspiy multimodal marshruti orqali Yaqin Sharq va Yevropa Ittifoqi bozorlariga chiqish Markaziy Osiyo, jumladan O'zbekiston mahsulotlarining eksport salohiyatini oshiradi [5]. Shu bilan birga, tovar ayirboshlash hajmini ko'paytirish, eksport-import faoliyatini amalga oshiruvchi korxonalarni qo'llab-quvvatlash bo'yicha qo'shma dasturlar ishlab chiqish, rivojlangan davlatlarning yetakchi kompaniyalarini mintaqaga jalb etish orqali ishlab chiqarish quvvatlarini kengaytirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Ushbu strategiya doirasida ekotizimlar barqarorligini mustahkamlash, "yashil" energetikani rivojlantirish, qayta tiklanuvchi energiya manbalarini keng joriy etish hamda turizm salohiyatini oshirish mintaqaviy barqaror rivojlanishning muhim tarkibiy qismlari hisoblanadi [6]. Yuqori darajadagi barqaror rivojlanish strategiyalarining izchil amalga oshirilishi mamlakatlar o'rtasidagi do'stona va sheriklik munosabatlarini mustahkamlash bilan bir qatorda, mintaqada tinchlik, barqarorlik va uzoq muddatli izchil taraqqiyotni ta'minlashga xizmat qiladi.

Mazkur model barqaror rivojlanish maqsadlarini yagona tizimga birlashtirishga qaratilgan bo'lib, ekologik, ijtimoiy va iqtisodiy muammolarni mahalliy, milliy hamda mintaqaviy darajalarda samarali hal etish uchun boshqaruvning turli bosqichlari o'rtasida uzviy muvofiqlashtirish va hamkorlikni taqozo etadi.

Modelning quyi bosqichi tuman va tumanlararo munosabatlar doirasida mahalliy, jamoat yoki munitsipal darajada barqaror rivojlanish strategiyalarini amalga oshirishni nazarda tutadi. Ushbu boshqaruv darajasi milliy va mintaqaviy ustuvor yo'nalishlarni mahalliy jamoalarning o'ziga xos ehtiyojlari, resurslari va sharoitlariga moslashtirish uchun asosiy boshlang'ich platforma vazifasini bajaradi. Bu jarayonda manfaatdor tomonlarni qaror qabul qilish jarayonlariga jalb etish, barqaror tashabbus va amaliyotlarni ilgari surish hamda barqaror rivojlanish maqsadlariga erishish holatini monitoring qilish muhim ahamiyat kasb etadi. Mahalliy boshqaruv organlari milliy va mintaqaviy hokimiyat tuzilmalari, fuqarolik jamiyati institutlari, biznes subyektlari va aholi bilan yaqin hamkorlikni yo'lga qo'yish orqali hududiy barqarorlikni ta'minlashga intiladi.

Modelning ikkinchi bosqichi viloyat miqyosida yoki ma'lum bir geografik hudud doirasida barqaror rivojlanishni qo'llab-quvvatlovchi strategiyalarni ishlab chiqish va amalga oshirishni qamrab oladi. Ushbu darajada hududiy resurslar salohiyatini baholash, barqaror rivojlanish uchun mavjud imkoniyatlarni aniqlash hamda mintaqaviy muammolar va ustuvor vazifalarga mos keluvchi rivojlanish dasturlarini shakllantirish asosiy yo'nalish hisoblanadi. Shu bilan birga, viloyat darajasida mahalliy jamoalar, tadbirkorlik subyektlari va nodavlat notijorat tashkilotlari bilan o'zaro hamkorlikni kuchaytirish orqali strategiyalarning samarali ijrosi ta'minlanadi.

Modelning milliy bosqichi esa mintaqaviy barqaror rivojlanish strategiyalarini davlat miqyosidagi ustuvor maqsad va siyosatlar bilan uyg'unlashtirishga qaratilgan. Ushbu darajada barqaror rivojlanishning umumiy yo'nalishlari belgilanadi, mintaqaviy va mahalliy rivojlanish tashabbuslarini tartibga soluvchi normativ-huquqiy

asoslar ishlab chiqiladi. Shuningdek, mintaqaviy loyihalarni moliyalashtirish, institutsional salohiyatni oshirish, barqaror rivojlanish jarayonlarini monitoring qilish va baholash mexanizmlarini rivojlantirishda milliy daraja hal qiluvchi rol o'ynaydi. Bundan tashqari, qo'shni davlatlar bilan hamkorlikni mustahkamlash, transchegaraviy muammolarni birgalikda hal etish orqali umumiy mintaqaviy barqaror rivojlanish maqsadlarini amalga oshirishga xizmat qiladi. Global va mintaqaviy miqyosdagi zamonaviy muammolarni bartaraf etish hamda kelajak avlodlar uchun munosib sharoitlarni yaratish bugungi kundagi strategik qarorlar va amaliy harakatlarga bevosita bog'liqdir.

Modelning amaliy qo'llanilishiga misol sifatida Navoiy viloyatini keltirish mumkin. Mazkur hududda hozirgi kunga qadar tuman va shaharlar darajasida sakkizta, viloyat darajasida esa ikkita rivojlanish dasturi qabul qilingan. Ushbu dasturlarning aksariyatida mavjud tabiiy resurslardan foydalanishni kengaytirishga ustuvor ahamiyat qaratilgan bo'lib, barqaror rivojlanish tamoyillari yetarli darajada tizimli tarzda aks ettirilmagan. Shunga qaramay, barqaror rivojlanishning muhim instrumentlarini joriy etishga qaratilgan alohida qarorlar ham mavjud. Jumladan, viloyat va tumanlararo "yashil belbog" dasturining amalga oshirilishi ekologik xavflarni kamaytirish va hududiy landshaftni yaxshilashga xizmat qilmoqda.

Yana bir amaliy misol sifatida G'azg'on shahrida marmar va granit toshlarini qazib olish va chuqur qayta ishlashga yo'naltirilgan loyihalarni keltirish mumkin. Ushbu jarayonda birinchi bosqichda investitsiyalarni jalb etish orqali ishlab chiqarish korxonalarini barpo etish va yangi ish o'rinlarini yaratish, ikkinchi bosqichda klaster tizimini shakllantirish, uchinchi bosqichda esa tayyor mahsulotlarni eksportga yo'naltirish ko'zda tutilmoqda. Xususan, Avstriyaning «Parsalpine GmbH» kompaniyasi [8] tomonidan G'azg'on shahrida tabiiy toshlarni qazib olish va chuqur qayta ishlash bo'yicha investitsiya loyihasini amalga oshirishga tayyorlik bildirilgani ushbu yondashuvning amaliy tasdig'i hisoblanadi.

Mazkur bosqichma-bosqich vazifalarni rejalashtirish va amalga oshirish uchun darajali hududiy barqaror rivojlanish modeli doirasida taklif etilayotgan mexanizmlarga mos keluvchi amaliy namuna sifatida xizmat qiladi. Umuman olganda, uch darajali hududiy barqaror rivojlanish strategiyasi modeli boshqaruvning turli darajalari o'rtasida muvofiqlashtirilgan va ko'p bosqichli yondashuvni ta'minlash orqali barqaror rivojlanishni rag'batlantirish hamda hududlar duch kelayotgan ekologik, ijtimoiy va iqtisodiy muammolarni kompleks tarzda hal etishga qaratilgan tizimli mexanizmni shakllantirishga xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa sifatida ta'kidlash joizki, uch darajali barqaror rivojlanish strategiyasining dolzarbligi uning qishloq xo'jaligi, sanoat, xizmat ko'rsatish hamda boshqa barcha tarmoqlarda ishlab chiqarilayotgan tovar va xizmatlarni tuman darajasidan boshlab milliy va xalqaro bozorlar, jumladan eksport bosqichigacha tizimli ravishda olib chiqish imkonini yaratishida namoyon bo'ladi. Ushbu strategiya doirasida korxonalar o'rtasida samarali kooperatsiyani shakllantirish, ishlab chiqarish zanjirlarini rivojlantirish va hududlararo iqtisodiy aloqalarni mustahkamlash orqali aholi farovonligini oshirish uchun zarur bo'lgan qulay ijtimoiy-iqtisodiy shart-sharoitlarni yaratish ko'zda tutiladi.

Shuningdek, murakkablashib borayotgan zamonaviy global va mintaqaviy sharoitlarda mazkur strategiya hududiy rivojlanishda to'g'ri va uzoq muddatli yo'nalishlarni tanlashga xizmat qilib, barqaror rivojlanish sohasida belgilangan ustuvor maqsadlarga erishish jarayonini jadallashtirish hamda ularning izchil amalga oshirilishini ta'minlash uchun samarali institutsional va amaliy mexanizm sifatida muhim ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 20-oktabrdagi "2030-yilgacha bo'lgan davrda barqaror rivojlanish sohasidagi milliy maqsad va vazifalarni amalga oshirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 841-sonli qarori. <https://lex.uz/docs/4013356>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 10-fevraldagi "2023–2024-yillarda Navoiy viloyatini kompleks ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish va aholi turmush darajasini yanada yaxshilashga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi № PQ–52-sonli qarori. <https://lex.uz/docs/6380177>
3. Гущина Е. Г. Strategicheskoye planirovaniye ustoychivogo territorialnogo razvitiya // Nauchnoye obozrenie. Referativnyy jurnal. – 2016. – № 4. – S. 130–154. URL: <https://abstract.science-review.ru/ru/article/view?id=1802> (data obrashcheniya: 02.10.2022).
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning "Markaziy Osiyo – Yevropa Ittifoqi" birinchi sammitidagi nutqi. <https://president.uz/uz/lists/view/5649>
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning "Markaziy Osiyo – Yevropa Ittifoqi" ikkinchi sammitidagi nutqi. <https://yuz.uz/news/ozbekiston-respublikasi-prezidenti-shavkat-mirziyoyevning-markaziy-osiyo-evropa-ittifoqi-ikkinchi-sammitidagi-nutqi>
6. <https://www.xabar.uz/tahlil/ozbekiston-tojikiston-va-turkmaniston-nimalarga-kelishib-oldi>
7. https://dunyo.info/cyrl/site/inner/navoiy_viloyatida_avstriyalik_sarmoyadorlar_bilan_investitsiya_loyihalarni_amalga_oshirish_boyicha_kelishuvga_erishildi-YRh

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 1

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelmasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100